

Využívání nezpevněných komunikací šelmami a jejich vliv na distribuci semen

Ačkoli nezpevněné komunikace a protipožární průseky představují menší zásah do krajiny než klasické silnice a dálnice, stále mají velký vliv na populace živočichů. Mnoho živočichů se těmto cestám vyhýbá, ale někteří si je vybírají pro značení teritoria trusem. Trus často obsahuje různé druhy semen, které tyto živočichové šíří na větší vzdálenosti (tzv. endozoochorie). Díky tomu se tyto nezpevněné cesty mohou stát prospěšnými pro distribuci rostlin. Aby mohli autoři tento vliv posoudit, zkoumali okraj nezpevněné komunikace a okolí podél křovin. Na každém transektu byly sbírány vzorky trusu (od šelem, kopytníků a králíků) a byl porovnáván počet a diverzita semen v trusu na nezpevněné cestě a v okolí křovin. Bylo zjištěno, že kopytníci se při defekaci těmto místům spíše vyhýbají, ale u šelem a králíků byl nalezen opačný trend. Větší početnost semen byla zaznamenána v trusu šelem, u kterých byla semena nejméně poničena průchodem trávícím traktem. Ačkoli je role nezpevněných cest v distribuci rostlin opomíjena, v této studii se ukázalo, že spíše než bariérou pro distribuci semen jsou úspěšným koridorem pro jejich šíření.

Využitelné výstupy:

Stále se zvyšující využívání půdy je jedním z hlavních faktorů vedoucích ke ztrátě biodiverzity. To samozřejmě zahrnuje přetváření přírodních a polopřírodních habitatů na pole, pastviny a města. Tyto změny jdou ruku v ruce s rozvojem dopravní struktury. Oproti zatíženým silnicím a dálnicím představují nezpevněné (polní) komunikace a protipožární průseky jen minimální dopad na životní prostředí. Ačkoli se ví, že tyto cesty pomáhají v šíření nepůvodních druhů, velmi málo je známo o jejich vlivu na původní druhy a např. i šíření rostlin. Cesty jsou často mnoha druhy voleny pro značení teritoria či defekaci. Tato studie byla prováděna ve Španělsku v letech 2009 a 2010 v oblasti, kde se většina rostlin šíří právě za pomoci živočichů. Trus živočichů (kopytníci, šelmy, králíci) byl sbírán ze čtyř různých transektů (dva byly tvořeny okrajovými částmi nezpevněných cest a další dva okraji křovin). Vzorky trusu byly sbírány jednou týdně. Z nich pak byly izolovány zbytky ovoce a byla posuzována jejich početnost a stupeň poškození. Sebráno bylo 987 vzorků trusu, z nichž 70% pocházelo z okolí křovisek, 30% z na nezpevněných cest. 59% pak bylo od kopytníků, 33% od králíků a pouze 8% od šelem. Kopytníci využívali pro defekaci mnohem častěji okolí křovin (27x), naproti tomu trus králíků a šelem byl více nalézán na nezpevněných cestách (2x a 5,5x). Okolo 66% vzorků pak obsahovalo zbytky ovoce. Ačkoli všechny zkoumané skupiny ovoce konzumovaly, jeho množství v trusu se značně lišilo. Nejvíce byly ovocné zbytky přítomny v trusu šelem, u nichž docházelo i k nejmenšímu poškození semen. Poškození strávených semen bylo v případě králíků a kopytníků mnohem větší a druhově specifické. Z těchto výsledků je patrné, že na distribuci rostlin mají největší podíl právě šelmy (hlavně lišky obecné), které si zároveň jako místo defekace vybíraly nejčastěji nezpevněné cesty. Tyto lineární koridory a jejich udržování mohou mít značný vliv na biodiverzitu rostlin. Interakce mezi využíváním nezpevněných komunikací a frugivorními savci by mohla být jednou z cest při obnovování krajiny.

Grafické přílohy: [bla3.png](#) [1]

 [bla2.png](#) [2]

 [bla1.png](#) [3]

Zdroj: Suarez-Esteban A., Delibes M., Fedriani J. M. 2013: Barriers or corridors? The overlooked role of unpaved roads in endozoochorous seed dispersal. *Journal of Applied Ecology* 50: 767-774.

Zadal: Gabriela Urbánková

URL zdroje: <http://www.forumochranyprirody.cz/vyuzivani-nezpevneny-ch-komunikaci-selmami-jejich-vliv-na-distribuci-semen>

Odkazy:

[1] http://www.forumochranyprirody.cz/sites/default/files/bla3_1.png

[2] http://www.forumochranyprirody.cz/sites/default/files/bla2_2.png

[3] http://www.forumochranyprirody.cz/sites/default/files/bla1_2.png